

Test Booklet No.

प्रश्नपत्रिका क्र.

M

Paper-III

PUBLIC ADMINISTRATION

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature)

(Name)

2. (Signature)

(Name)

Seat No.

(In figures as in Admit Card)

Seat No.

(In words)

OMR Sheet No.

(To be filled by the Candidate)

AUG - 21315

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Number of Pages in this Booklet : 40

Number of Questions in this Booklet : 75

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 75 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 75 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करवा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शावावीत. इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खुण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमागीचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅल्क्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

AUG - 21315/III

Public Administration
Paper III
लोकप्रशासन
प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours]

[Maximum Marks : 150

Note : This paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions. Each carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पचहत्तर (75)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

<p>1. The meaning of Administration is :</p> <p>(A) to serve</p> <p>(B) implement</p> <p>(C) programme</p> <p>(D) plan</p> <p>2. Identification of common processes in administration was first done by :</p> <p>(A) Luther Gulick</p> <p>(B) Henri Fayol</p> <p>(C) C. L. Lyndol</p> <p>(D) Gulick-Urwick</p>	<p>1. प्रशासन संज्ञेचा अर्थ :</p> <p>(A) सेवा</p> <p>(B) अंमलबजावणी</p> <p>(C) कार्यक्रम</p> <p>(D) नियोजन</p> <p>2. प्रशासनातील समान प्रक्रीयांची निश्चिती प्रथम यांनी केली.</p> <p>(A) ल्यूथर गुलीक</p> <p>(B) हेन्री फेयॉल</p> <p>(C) सी. एल. लिंडॉल</p> <p>(D) गुलीक-उर्विक</p>
--	---

3. Public Administration as the fourth branch of the government was advocated by :

- (A) Woodrow Wilson
- (B) Goodnow
- (C) Pfiffner
- (D) Willoughby

4. The following is *not* a feature of the New Public Administration :

- (A) Change
- (B) Responsibility
- (C) Rationality
- (D) Behaviourism

3. लोकप्रशासन ही शासनाची चौथी शाखा आहे असे प्रतिपादन कोणी केलेले आहे ?

- (A) वुड्रो विल्सन
- (B) गुडनाऊ
- (C) फिफनेर
- (D) विलोबी

4. खालीलपैकी नवीन लोकप्रशासनाचे कोणते वैशिष्ट्य नाही ?

- (A) परिवर्तन
- (B) उत्तरदायीत्व
- (C) तार्किकता
- (D) वर्तनवाद

5. New Public Administration openly
rejects :

- (A) Social Equity Attitude
- (B) Value Neutrality Approach
- (C) Participatory Processes
- (D) Responsiveness

6. New Public Management's basic
premise is that government should
be :

- (A) Paternal
- (B) Open
- (C) Social Agent
- (D) Generalist

5. नव लोकप्रशासन खालीलपैकी कोणत्या घटकाला
मुक्तपणे नाकारते :

- (A) सामाजिक समता प्रवृत्ती
- (B) मूल्य तटस्थता दृष्टिकोन
- (C) सहभागात्मक प्रक्रिया
- (D) जबाबदारीत्व

6. नवीन लोकव्यवस्थापनाचा शासनासंबंधी खालीलपैकी
कोणता मूलभूत आग्रह आहे :

- (A) पैतृक
- (B) मुक्त
- (C) सामाजिक मध्यस्थ
- (D) सामान्यज्ञ

7. Match List I and List II correctly the following and choose the *correct* code :

List I

(Name of the Author)

- (a) W. Gulick
(b) H. Fayol
(c) F. Marini
(d) D. Waldo

List II

(Title of the Book)

- (i) General and Industrial Administration
(ii) The Minnowbrook Perspective
(iii) Public Administration in a Time of Turbulence
(iv) The Papers on the Science of Administration

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(B)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(C)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(D)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)

7. संहिता सूची I आणि सूची II यांची योग्य जुळणी करा :

सूची I

(लेखकाचा नाव)

- (a) डब्ल्यू. गुलिक
(b) एच. फेयॉल
(c) एफ. मरिनी
(d) डी. वॅल्डो

सूची II

(पुस्तकाचे नाव)

- (i) जनरल अँड इंडस्ट्रीयल अँडमिनीस्ट्रेशन
(ii) द मिनोब्रुक दृष्टिकोन
(iii) प्रलयातील लोकप्रशासन
(iv) दी पेपर्स ऑन द सायन्स ऑफ अँडमिनीस्ट्रेशन

संकेतांक :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iv)	(i)	(ii)	(iii)
(B)	(i)	(ii)	(iii)	(iv)
(C)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(D)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)

8. The 4 P's theory of departmentalization was developed by :

- (A) Gulick
- (B) Fayol
- (C) Simon
- (D) Elton Mayo

9. Who rejected the principles of Administration as myths and proverbs ?

- (A) H. Simon
- (B) W. F. Willoughby
- (C) Barnard
- (D) L. D. White

8. विभागीकरणाच्या संदर्भात चार-पी सिद्धांताचा विकास कोणी केला होता ?

- (A) गुलिक
- (B) फेयॉल
- (C) सायमन
- (D) एल्टन मेयो

9. प्रशासनाचे तत्व हे मिथक आणि म्हणी असल्याचे सांगून त्यास कोणी नाकारले ?

- (A) एच. सायमन
- (B) डब्ल्यू. एफ. विलोबी
- (C) बर्नार्ड
- (D) एल. डी. व्हाईट

10. Who among the following authors have given more importance to the structure rather than person in organisation ?

- (A) Luther Gulick
- (B) Elton Mayo
- (C) Barnard
- (D) Follet

11. The concept of line and staff agencies is borrowed from

- (A) Private Administration
- (B) Civil Administration
- (C) Military Administration
- (D) Industrial Administration

10. खालीलपैकी कोणत्या लेखकाने संघटनेतील व्यक्तीपेक्षा रचनेला महत्त्व दिले आहे ?

- (A) ल्युथर गुलिक
- (B) एल्टन मेयो
- (C) बर्नार्ड
- (D) फॉलेट

11. रेषा आणि सल्लागार अभिकरणाची संकल्पना खालीलपैकी कशामधून घेतली आहे ?

- (A) खाजगी प्रशासन
- (B) नागरी प्रशासन
- (C) सैनिकी प्रशासन
- (D) औद्योगिक प्रशासन

12. The concept of Development Administration was introduced

by :

- (A) Albert Waterson
- (B) Joseph La Palambora
- (C) Fred Riggs
- (D) Edward Weidner

13. Who profounded the formal theory of authority ?

- (A) Max Weber
- (B) Barnard
- (C) H. Simon
- (D) Elton Mayo

12. विकास प्रशासनाची संकल्पना यांनी प्रस्तावित केली :

- (A) अलबर्ट वॉटरसन
- (B) जोसेफ ला पॅलमबोरा
- (C) फ्रेड रिग्ज
- (D) एडवर्ड वीडनर

13. अधिसत्तेच्या औपचारिक सिद्धांताचे प्रवक्ते कोण आहेत ?

- (A) मॅक्स वेबर
- (B) बर्नार्ड
- (C) एच. सायमन
- (D) एल्टन मेयो

14. Delegation is a transfer of authority and responsibility for :

- (A) Goal setting
- (B) Policy making
- (C) Planning
- (D) Routine work

15. Simon's concept of Authority is based upon :

- (A) Zone of acceptance
- (B) Zone of indifference
- (C) Zone of surveillance
- (D) Zone of command

16. The principle of formal organisation focuses on :

- (A) Classical Approach
- (B) Bureaucratic Theory
- (C) Decision Making Theory
- (D) Behavioural Approach

14. प्रदत्त अधिकार म्हणजे साठी अधिकार आणि जबाबदारीचे हस्तांतरण आहे.

- (A) ध्येय निर्धारण
- (B) धोरण निर्मिती
- (C) नियोजन
- (D) नियमित कार्य

15. सायमनचे अधिकाराची संकल्पनेचा पाया आहे.

- (A) स्वीकृती क्षेत्र
- (B) तटस्थ क्षेत्र
- (C) निगराणी क्षेत्र
- (D) आज्ञा क्षेत्र

16. औपचारिक संघटनेचे तत्व केंद्रित करते.

- (A) अभिजात दृष्टिकोन
- (B) नोकरशाही तत्वप्रणाली
- (C) निर्णय प्रक्रीया तत्वप्रणाली
- (D) वर्तनिक दृष्टिकोन

17. Who among the following have contributed significantly to the studies conducted by the comparative administrative group ?

- (1) Ferrel Heady
- (2) Ralph Braibanti
- (3) Dwight Waldo
- (4) William Willoughby

Select the *correct* option :

- (A) (1), (2) and (3)
- (B) (2), (3) and (4)
- (C) (1) and (4)
- (D) (1), (2), (3) and (4)

17. तौलनिक प्रशासन समूहाच्या वतीने केलेल्या अध्ययनात खालीलपैकी कोणाचे महत्त्वपूर्ण योगदान आहे ?

- (1) फेरल हेडी
- (2) राल्फ ब्रायबान्टी
- (3) ड्वार्ट वाल्डो
- (4) विलियम विलोबी

योग्य पर्याय निवडा :

- (A) (1), (2) आणि (3)
- (B) (2), (3) आणि (4)
- (C) (1) आणि (4)
- (D) (1), (2), (3) आणि (4)

18. Which of the following is *not* one of the types of leadership according to the concept of Max Weber ?

- (A) Charismatic
- (B) Traditional
- (C) Bureaucratic
- (D) Rational legal

19. Taylor's concept of functional foremanship leads to :

- (1) Double command
- (2) Multiple command
- (3) Specialization
- (4) Negation of unity of command

Select the *correct* code :

- (A) (2) and (4)
- (B) (1), (2) and (4)
- (C) (2), (3) and (4)
- (D) (1), (3) and (4)

18. मॅक्स वेबरच्या संकल्पनेनुसार खालीलपैकी नेतृत्वाचा कोणता प्रकार **नाही** ?

- (A) दिव्यवलयी
- (B) पारंपरिक
- (C) नोकरशाहीत्मक
- (D) सुज्ञ वैधानिक

19. टेलर यांच्या कार्यात्मक तंत्रनिरिक्षकाची संकल्पना खालीलपैकी कशाशी निगडित आहे :

- (1) द्विआज्ञा
- (2) बहूआज्ञा
- (3) विशेषीकरण
- (4) आज्ञाच्या एकतेचा नकार

योग्य पर्याय निवडा :

- (A) (2) आणि (4)
- (B) (1), (2) आणि (4)
- (C) (2), (3) आणि (4)
- (D) (1), (3) आणि (4)

20. Who is considered as the
'Universalistic' in Administration ?

- (A) Woodrow Wilson
- (B) H. A. Simon
- (C) Henry Fayol
- (D) Max Weber

21. Follet terms a function with
authority and corresponding
responsibility as

- (A) Position
- (B) Authority
- (C) Status
- (D) Functional Unity

20. प्रशासनामध्ये सार्वत्रिकतेच्या दृष्टिकोणाचा कोणी
पुरस्कार केलेला आहे ?

- (A) वुड्रो विल्सन
- (B) एच. ए. सायमन
- (C) हेन्री फेयॉल
- (D) मॅक्स वेबर

21. फोलेट कार्याला अधिकार आणि सुसंगत जबाबदारी
जोडून त्याचे विवेचन करते.

- (A) स्थान
- (B) अधिकार
- (C) दर्जा
- (D) कार्यात्मक एकता

22. Arrange the following thinkers in the chronological order :

- (1) Chester Barnard
- (2) M. P. Follet
- (3) F. W. Riggs
- (4) Willoughby

Choose the *correct* option :

- (A) (2), (4), (3), (1)
- (B) (2), (4), (1), (3)
- (C) (4), (1), (2), (3)
- (D) (4), (2), (1), (3)

23. Herbert Simon's concept of administration is based on :

- (A) Structural-functional approach
- (B) Systems approach
- (C) Logical positivism
- (D) Elite approach

22. खालील विचारवंतांचा कालानुक्रमे क्रम लावा :

- (1) चेस्टर बर्नार्ड
- (2) एम. पी. फोलेट
- (3) एफ. डब्ल्यू. रिग्ज
- (4) विलोबी

योग्य पर्याय निवडा :

- (A) (2), (4), (3), (1)
- (B) (2), (4), (1), (3)
- (C) (4), (1), (2), (3)
- (D) (4), (2), (1), (3)

23. हर्बर्ट सायमन यांची प्रशासन-संकल्पना कशावर आधारित आहे ?

- (A) रचनात्मक-कार्यवादी दृष्टीकोन
- (B) व्यवस्थावादी दृष्टीकोन
- (C) तार्किक सकारात्मकवाद
- (D) अभिजन दृष्टीकोन

24. According to Chester Barnard for obedience the communication should have :

- (1) Force of command
- (2) Force of discipline
- (3) Consistency with personal goals
- (4) Consistency with organizational goals

Select the *correct* option :

- (A) (1) and (2)
- (B) (1), (2) and (4)
- (C) (2) and (3)
- (D) (3) and (4)

24. चेस्टर बर्नार्ड यांच्या मते आज्ञापालनासाठी संप्रेषकाकडे असले पाहिजे.

- (1) आज्ञेचा प्रवाह
- (2) शिस्तीचा प्रवाह
- (3) व्यक्तिगत ध्येयाशी सुसंगतता
- (4) संघटनेच्या ध्येयाशी सुसंगतता

योग्य पर्याय निवडा :

- (A) (1) आणि (2)
- (B) (1), (2) आणि (4)
- (C) (2) आणि (3)
- (D) (3) आणि (4)

25. Which of the following is *not* correctly matched ?

- (A) Taylor — Functional foremanship
 (B) Fayol — Gangplank
 (C) Urwick — Unity of command
 (D) Gulick — Bases of departmentalization

26. The greatest resistance to scientific management came from :

- (1) Human Relationists
 (2) Workers
 (3) Managers
 (4) Trade Union

Select the *correct* answer :

- (A) (1) and (2)
 (B) (1), (2) and (3)
 (C) (1) and (3)
 (D) (1), (2), (3) and (4)

25. खालीलपैकी कोणती जोडी चुकीची आहे ?

- (A) टेलर — कार्यात्मक तंत्रनिरिक्षक
 (B) फेयॉल — गॅंगप्लँक
 (C) उर्विक — आज्ञेची एकता
 (D) गुलिक — विभागीकरणाचे आधार

26. शास्त्रीय व्यवस्थापनास प्रखर विरोध खालीलपैकी कोणी केला ?

- (1) मानवीय संबंधवादी
 (2) कामगार
 (3) व्यवस्थापक
 (4) कामगार संघटना

योग्य पर्याय निवडा :

- (A) (1) आणि (2)
 (B) (1), (2) आणि (3)
 (C) (1) आणि (3)
 (D) (1), (2), (3) आणि (4)

27. Assertion (A) :

Maslow's need hierarchy is the first systematic conceptual model of human motivation.

Reason (R) :

He explained that human needs influence human behaviour.

Choose the correct option :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

27. विधान (A) :

मानवीय प्रेरणेचे प्रारूप, मास्लोव यांच्या गरज-पदसोपानतेची पहिली शिस्तबद्ध संकल्पना होय.

कारण (R) :

त्यांच्या मते, मानवी वर्तनावर मानवीय गरजांचा प्रभाव पडतो.

योग्य पर्याय निवडा :

- (A) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहे आणि (R) हे (A) ची अचूक व्याख्या आहे
- (B) (A) आणि (R) दोन्ही बरोबर आहे, पण (R) हे (A) ची अचूक व्याख्या नाही
- (C) (A) बरोबर आहे पण (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे पण (R) बरोबर आहे

28. Riggs delineates societies according to different social structures by using :

- (A) Ecological Approach
- (B) Structural-Functional Approach
- (C) Equilibrium Approach
- (D) General Systems Theory

29. The present Constitution of the USA was adopted in the year :

- (A) 1786
- (B) 1778
- (C) 1787
- (D) 1789

30. Governmental systems are “a blend of formal law, precedents and tradition” in :

- (A) India
- (B) U.K.
- (C) USA
- (D) France

28. समाजाचे वेगवेगळ्या रचनांचा विचार करताना रिग्ज खालील पद्धतीचा वापर करतो :

- (A) पर्यावरणात्मक दृष्टीकोन
- (B) रचना-कार्यवादी दृष्टीकोन
- (C) समतोल दृष्टीकोन
- (D) सामान्य व्यवस्था सिद्धांत

29. अमेरिकेची वर्तमान घटना या साली स्वीकारण्यात आली :

- (A) 1786
- (B) 1778
- (C) 1787
- (D) 1789

30. शासकीय व्यवस्था ह्या खालील देशांत एक औपचारिक कायदा, पूर्वघटना आणि परंपरा ह्याचे मिश्रण असते :

- (A) भारत
- (B) यू. के.
- (C) अमेरिका (संयुक्त संस्थाने)
- (D) फ्रान्स

31. The system of 'The Rule of Law' was
profounded by :

- (A) A. V. Dicey
- (B) Lowell
- (C) Willoughby
- (D) H. Finer

32. The most dominant role is played by
pressure groups in the administrative
system of :

- (A) UK
- (B) France
- (C) USA
- (D) Russia

31. 'कायद्याची अधिसत्ता' व्यवस्थेचे प्रणेते खालीलपैकी
कोण होते ?

- (A) ए. व्ही. डायसी
- (B) लोवेल
- (C) विलोबी
- (D) एच. फायनर

32. खालीलपैकी कोणत्या राष्ट्राच्या प्रशासकीय
व्यवस्थेत दबाव गटाची अतीप्रभावी भूमिका
आहे ?

- (A) इंग्लंड
- (B) फ्रान्स
- (C) अमेरिका
- (D) रशिया

33. The counterpart of the French ministers direction in the UK is :

- (A) Wing
- (B) Branch
- (C) Department
- (D) Division

34. In the UK "The Citizen and the Administration Redressal of Grievances" was published by which report ?

- (A) Whyatt Report
- (B) Atkinson Report
- (C) William Report
- (D) Northcote Report

33. ब्रिटनमध्ये फ्रेंच मंत्रालयाचे समान घटक कोणते ?

- (A) प्रभाग
- (B) शाखा
- (C) विभाग
- (D) संभाग

34. ब्रिटनमध्ये "सिटिझन अॅण्ड द अॅडमिनिस्ट्रेशन रेड्रेसल ऑफ ग्रिव्हन्सेस" खालीलपैकी कोणत्या अहवालाद्वारे प्रकाशित करण्यात आला ?

- (A) व्हॅट अहवाल
- (B) अॅटकिन्सन अहवाल
- (C) विलियम अहवाल
- (D) नॉर्थकॉट अहवाल

35. Match List I with List II and select the *correct* answer by using the codes given below :

List I

- (a) Urwick
- (b) Mayo
- (c) Argyris
- (d) Barnard

List II

- (i) Synthesised Model Theory
- (ii) Administrative Generic Theory
- (iii) Human Relations Theory
- (iv) Organisational Development Theory

Codes :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(B)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(C)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(D)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)

35. सूची I सूची II सोबत जुळवा आणि खालील दिलेल्या संहितेतून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) उर्विक
- (b) मेयो
- (c) आर्गिरीज
- (d) बर्नार्ड

सूची II

- (i) संश्लेषित नमुना सिद्धांत
- (ii) प्रशासकीय जैविक सिद्धांत
- (iii) मानवीय संबंध सिद्धांत
- (iv) संघटनात्मक विकास सिद्धांत

संहिता :

	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)
(B)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)
(C)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(D)	(i)	(iii)	(iv)	(ii)

36. The shift from traditional concept of span of control has been due to

- (A) Increasing professionalism
- (B) Big organizations
- (C) Incapable superiors
- (D) Bureaucratic culture

37. Which one of the following does *not* relate to 4 P's of Development Administration ?

- (A) Plans and Policies
- (B) Programmes
- (C) Projects
- (D) Political Goals

36. पारंपारिक नियंत्रण कक्ष संकल्पना बदलण्याचे कारण आहे.

- (A) व्यावसायिकतेमध्ये वाढ
- (B) मोठ्या संघटना
- (C) अकार्यक्षम पर्यवेक्षक
- (D) नोकरशाही संस्कृती

37. निम्नलिखितांपैकी कोणते एक विकास प्रशासनाच्या "पी" चार शी संबंधित नाही ?

- (A) योजना व धोरणे
- (B) कार्यक्रम
- (C) प्रकल्प
- (D) राजकीय उद्दीष्टे

38. Taylor's concept of mental revolution stands for :

- (A) harmony and co-operation
- (B) co-operation, harmony and restricted output
- (C) restricted output, economy and co-operation
- (D) economy, co-operation and restricted output

39. Elton Mayo was involved in the Hawthorne studies from :

- (A) 1924 to 1932
- (B) 1924 to 1934
- (C) 1923 to 1932
- (D) 1927 to 1932

38. टेलरची मानसिक क्रांतीची संकल्पना

या आधारावर उभी आहे.

- (A) सलोखा आणि सहकार्य
- (B) सहकार्य, सलोखा आणि मर्यादित प्रदान
- (C) मर्यादित प्रदान, अर्थव्यवस्था आणि सहकार्य
- (D) मितव्यय, सहकार्य आणि मर्यादित प्रदान

39. एल्टन मेयो यांच्या हाथॉर्न संशोधनाचा कार्यकाळ होता :

- (A) 1924 ते 1932
- (B) 1924 ते 1934
- (C) 1923 ते 1932
- (D) 1927 ते 1932

40. Answer the following questions by using the codes given below :

Assertion (A) :

There is no fixed tenure of the Chief Secretary.

Reason (R) :

The ARC was not made any specific recommendation in this regard.

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

40. खाली दिलेल्या संकेतांक निवडून उत्तरे द्या :

विधान (A) :

मूख्यसचिव पदाची काल मर्यादा निश्चित नसते.

कारण (R) :

प्रशासन सुधार आयोगाने ह्या संबंधात कोणतीही निश्चित शिफारस केलेली नाही.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहे आणि (R), (A) ची बरोबर व्याख्या आहे
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहे पण (R), (A) ची बरोबर व्याख्या नाही
- (C) (A) बरोबर आहे पण (R) चूक आहे
- (D) (A) चूक आहे पण (R) बरोबर आहे

41. The ministerial responsibility was for the first time upheld in India in the year :

- (A) 1952
- (B) 1956
- (C) 1957
- (D) 1958

42. Which functions are performed by the Secretariat ?

- (A) Policy making
- (B) Exercise of financial control
- (C) Making rules and regulations
- (D) Sectoral planning

41. मंत्र्यांच्या जबाबदारीचे तत्व भारतामध्ये प्रथम या साली मानले गेले :

- (A) 1952
- (B) 1956
- (C) 1957
- (D) 1958

42. सचिवालयाचे कार्य कोणते ?

- (A) धोरण निर्मिती
- (B) वित्त नियंत्रणाचा वापर
- (C) नियम आणि विनियम तयार करणे
- (D) क्षेत्रीय नियोजन

43. Who is referred as a Branch Officer ?

- (A) Secretary
- (B) Under secretary
- (C) Joint Secretary
- (D) Deputy Secretary

44. Planning Commission was set up :

- (A) Under the Government of India Act, 1935
- (B) As per the provisions of the Constitution of India
- (C) By a cabinet resolution
- (D) As per the recommendation of the National Development Council

43. शाखा अधिकारी असे कोणास संबोधिले जाते ?

- (A) सचिव
- (B) अवर सचिव
- (C) संयुक्त सचिव
- (D) उप सचिव

44. योजना आयोगाची स्थापना कोणाद्वारे झाली होती ?

- (A) भारत शासन कायदा, 1935
- (B) भारतीय संविधानाच्या तरतुदीप्रमाणे
- (C) कॅबिनेट करारानुसार
- (D) राष्ट्रीय विकास सभेच्या स्वीकृतीनुसार

45. Which of the following committee is *not* related to Cabinet Committee ?

- (A) Political Affairs Committee
- (B) Economic Affairs Committee
- (C) Apointment Committee
- (D) Foreign Investment Committee

46. Which of the following suggested to introduce Aptitude Test in the competitive examination ?

- (A) Kothari Committee
- (B) Satish Chandra Committee
- (C) Y. K. Alagh Committee
- (D) L. M. Singhvi Committee

45. खालीलपैकी कोणती समिती कॅबिनेट समितीशी संबंधित **नाही** ?

- (A) राजकीय व्यवहार समिती
- (B) आर्थिक व्यवहार समिती
- (C) नियुक्ती समिती
- (D) परकीय गुंतवणूक समिती

46. स्पर्धात्मक परिक्षामध्ये कलचाचणीची कोणी शिफारस केली ?

- (A) कोठारी समिती
- (B) सतीशचंद्र समिती
- (C) वाय. के. अलग समिती
- (D) एल. एम. सिंघवी समिती

47. Position classification is the classification of : (A) Salaries (B) Duties (C) Departments (D) Personal Status of Incumbents	47. पदाचे वर्गीकरण हे वर्गीकरण आहे. (A) वेतन (B) कर्तव्य (C) विभाग (D) पदाधिकाऱ्याची व्यक्तिगत स्थिती
48. Administration's role is <i>not</i> : (A) Principal planner (B) Promoter (C) Director of accelerated growth (D) Entrepreneurial business	48. प्रशासनाची भूमिका कोणती नाही ? (A) प्रमुख योजनकर्ता (B) प्रायोजक (C) वाढीव विकासाचे दिग्दर्शक (D) उद्योजकता व्यवसाय
49. "Decision making in government is a plural activity", is said by : (A) H. Simon (B) C. I. Bernard (C) S. Hudson (D) H. Koonz	49. "शासनातील निर्णय प्रक्रिया ही बहुलकृती आहे" असे कोण म्हणाले ? (A) एच. सायमन (B) सी. आई. बर्नार्ड (C) एस. हडसन (D) एच. कून्झ

50. The first chairman of Administrative Reforms Commission (ARC) was :

- (A) Shri K. Hanumanthaiah
- (B) Gulzarilal Nanda
- (C) Morarji Desai
- (D) V. T. Krishnamachari

51. Code of conduct of civil servants in India facilitates :

- (A) Public demonstration
- (B) Political neutrality
- (C) Right to strike
- (D) Right to criticise government

52. Which of the following is *not* a features of co-ordination ?

- (A) It emphasis variety of command
- (B) It is a continuous and dynamic process
- (C) It is an executive responsibility
- (D) It has a common purpose

50. प्रशासकीय सुधारणा आयोगाचे पहिले अध्यक्ष कोण होते ?

- (A) श्री के. हनुमंतय्या
- (B) गुलजारीलाल नंदा
- (C) मोरारजी देसाई
- (D) व्ही. टी. कृष्णमाचारी

51. भारतामध्ये नागरी सेवकांसाठीची आचारसंहितेमुळे सुलभता येते.

- (A) जन-स्थिति
- (B) राजकीय तटस्थता
- (C) संप करण्याचा हक्क
- (D) शासनावर टिका करण्याचा हक्क

52. खालीलपैकी कोणते समन्वयाचे वैशिष्ट्य नाही ?

- (A) आज्ञेच्या विविधतेवर भर
- (B) सातत्य आणि गतिशील प्रक्रिया
- (C) कार्यकारी जबाबदारी
- (D) समान प्रयोजन

53. Which Article of Indian Constitution provides protection to Public servants against arbitrary dismissal or removal ?

- (A) Art. 320
- (B) Art. 315
- (C) Art. 314
- (D) Art. 311

54. The joint consultative machinery for central government employees was set up in the year :

- (A) 1956
- (B) 1960
- (C) 1966
- (D) 1972

53. भारतीय संविधानाद्वारे कोणत्या कलमांतर्गत सार्वजनिक सेवकाला बडतर्फ विरोधी संरक्षणाची तरतूद केलेली आहे ?

- (A) कलम 320
- (B) कलम 315
- (C) कलम 314
- (D) कलम 311

54. केंद्र शासनाच्या कर्मचाऱ्यांसाठी संयुक्त सल्ला देणारी यंत्रणा कोणत्या साली स्थापित करण्यात आली ?

- (A) 1956
- (B) 1960
- (C) 1966
- (D) 1972

55. The performance budget was introduced in India in the year :

- (A) 1958
- (B) 1968
- (C) 1978
- (D) 1964

56. According to ARC, the financial year should begin on :

- (A) 1st November
- (B) 1st July
- (C) 1st September
- (D) 1st January

57. In India the independent audit emerged in the year :

- (A) 1950
- (B) 1947
- (C) 1935
- (D) 1919

55. भारतामध्ये कार्यलक्षी अंदाजपत्रकाची सुरुवात कोणत्या साली झाली ?

- (A) 1958
- (B) 1968
- (C) 1978
- (D) 1964

56. प्रशासकीय सुधारणा आयोगानुसार वित्तीय सालाची ही सुरुवात असावयास हवी.

- (A) 1 नोव्हेंबर
- (B) 1 जुलै
- (C) 1 सप्टेंबर
- (D) 1 जानेवारी

57. भारतामध्ये स्वतंत्र लेखापरिक्षणाचा उगम कोणत्या साली झाला ?

- (A) 1950
- (B) 1947
- (C) 1935
- (D) 1919

58. Finance ministry does *not* consist of :

- (A) Department of Revenue
- (B) Department of Expenditure
- (C) Department of Company Affairs
- (D) Department of Economic Affairs

59. Audit and Account was separated in which year ?

- (A) 1970-71
- (B) 1973-74
- (C) 1976-77
- (D) 1978-79

60. Who prepares the Appropriation Accounts ?

- (A) The Finance Committee
- (B) The Public Accounts Committee
- (C) The CAG
- (D) Union Cabinet

58. वित्तीय मंत्रालयाशी खालीलपैकी कोणत्या विभागाचा संबंध नाही ?

- (A) महसूल विभाग
- (B) व्यय विभाग
- (C) कंपनीव्यवहार विभाग
- (D) अर्थव्यवहार विभाग

59. अंकेक्षण आणि हिशेब यांना कोणत्या साली विभक्त करण्यात आले ?

- (A) 1970-71
- (B) 1973-74
- (C) 1976-77
- (D) 1978-79

60. विनियोजन लेखा कोण तयार करतात ?

- (A) वित्तीय समिती
- (B) सार्वजनिक लेखा समिती
- (C) महालेखाकार
- (D) केंद्रीय कॅबिनेट

61. Questionnaire is a :

- (A) Research method
- (B) Measurement technique
- (C) Tool for data collection
- (D) Data analysis technique

62. According to Arthshastra the prime function of the Council of Ministers is to :

- (A) Advice the king
- (B) Policy making
- (C) Execute decisions
- (D) Explore resources

63. Who classified the questionnaires into structural and non-structural ?

- (A) P. V. Young
- (B) George A. Lundberg
- (C) Goode and Hatt
- (D) R. K. Merton

61. प्रश्नावली आहे.

- (A) संशोधन पद्धती
- (B) मापन तंत्र
- (C) माहिती संकलनाची साधने
- (D) माहिती विश्लेषण तंत्र

62. अर्थशास्त्रानुसार मंत्री-परिषदेचे मुख्य कार्य कोणते आहे ?

- (A) राजाला सल्ला देणे
- (B) धोरण निर्मिती
- (C) निर्णय अंमलबजावणी
- (D) संसाधनाचा शोध

63. प्रश्नावलीचे रचनात्मक आणि अरचनात्मक असे वर्गीकरण कोणी केले ?

- (A) पी. व्ही. यंग
- (B) जॉर्ज. ए. लुंडबर्ग
- (C) गुड अँड हट्ट
- (D) आर. के. मर्टन

64. The research conducted by controlling one or more variables is called :

- (A) Pure Research
- (B) Qualitative Research
- (C) Experimental Research
- (D) Evaluation Research

65. Explanatory research design involves :

- (A) Comparison
- (B) Factors of change
- (C) Correlationship analysis
- (D) Four cell design

64. एक वा अधिक चल घटक नियंत्रित करणाऱ्या संशोधन आराखड्यात म्हणतात.

- (A) शुद्ध संशोधन
- (B) गुणात्मक संशोधन
- (C) प्रयोगात्मक संशोधन
- (D) मूल्यात्मक संशोधन

65. स्पष्टीकरणात्मक संशोधनामध्ये येते.

- (A) तुलना
- (B) बदलाचे घटक
- (C) परस्परसंबंधी विश्लेषण
- (D) चार गट आराखडा

66. The district treasury comes under the control of the :

- (A) State Government
- (B) District Collector
- (C) District Treasury Officer
- (D) District Accounts Officer

67. Who is the Ex-officio Chairman of District Rural Development Agency (DRDA) ?

- (A) Sub-divisional Officer (SDO)
- (B) Sub-divisional Magistrate (SDM)
- (C) District Collector
- (D) Chairman, Jilla Parishad

66. जिल्हाकोष खालीलपैकी कोणाच्या नियंत्रणात येते ?

- (A) राज्यशासन
- (B) जिल्हाधिकारी
- (C) जिल्हा कोषाधिकारी
- (D) जिल्हा हिशेब अधिकारी

67. जिल्हा ग्रामीण विकास अभिकरणाचे पदसिद्ध अध्यक्ष कोण असतो ?

- (A) उपविभागीय अधिकारी
- (B) उपविभागीय न्यायाधीश
- (C) जिल्हाधिकारी
- (D) जिल्हापरिषदेचा अध्यक्ष

68. Choose the *correct* answer from the codes given below :

The immediate consequence of globalisation is making structural adjustment policies and programmes in tune with :

- (1) General Agreement on Trade and Tariff (GATT)
- (2) World Trade Organisation (WTO)
- (3) International Monetary Fund (IMF)
- (4) SAARC

Codes :

- (A) (1) and (2)
- (B) (1), (2) and (3)
- (C) (1), (3) and (4)
- (D) (1), (2), (3) and (4)

68. खाली दिलेल्या संकेतांकामधून **अचूक** पर्याय निवडा :

परिणामी वैश्वीकरण हे संरचनात्मक धोरणे व कार्यक्रमाची अनुरूप आखणी करणे होय.

- (1) जनरल अग्रीमेंट ऑन ट्रेड व टॅरीफ (गॅट)
- (2) जागतिक व्यापार संघटन (डब्ल्यू. टी. ओ.)
- (3) आंतरराष्ट्रीय मुद्रा कोष (आय. एम. एफ.)
- (4) सार्क

संकेतांक :

- (A) (1) आणि (2)
- (B) (1), (2) आणि (3)
- (C) (1), (3) आणि (4)
- (D) (1), (2), (3) आणि (4)

69. In India, social welfare initially targeted at :

- (A) Comprehensive social security
- (B) Anti-poverty programmes
- (C) Better health
- (D) Services for the socially under privileged

70. By 73rd and 74th Constitutional Amendments, which of the two schedules were added ?

- (A) 8th and 9th
- (B) 9th and 10th
- (C) 10th and 11th
- (D) 11th and 12th

71. The book "Understanding Public Policy" was written by :

- (A) Etzoni
- (B) Dror
- (C) H. Simon
- (D) Thomas Dey

69. भारतामध्ये समाज कल्याणाचा प्राथमिक रोख होता.

- (A) समावेशक सामाजिक सुरक्षा
- (B) गरीबी विरोधी कार्यक्रम
- (C) आरोग्य सुधार
- (D) सामाजिक दृष्ट्या खास अधिकाराला वंचित झालेले

70. 73 आणि 74 व्या घटनादुरुस्तीने कोणती दोन परिशिष्टे जोडण्यांत आली ?

- (A) 8 आणि 9
- (B) 9 आणि 10
- (C) 10 आणि 11
- (D) 11 आणि 12

71. "अंडरस्टॅंडिंग पब्लिक पॉलिसी" हा ग्रंथ यानी लिहिला :

- (A) एट्झोनी
- (B) ड्रोर
- (C) एच. सायमन
- (D) थॉमस डे

72. Principal characteristic of optimal model (Dror) is :

- (A) Qualitative
- (B) Sequential
- (C) Satisfying
- (D) Quantifiable

73. In order to study and report on community development programme, the Planning Commission appointed a study team in 1956 under the Chairmanship of :

- (A) Shri Ashok Mehta
- (B) Shri Balwantraai Mehta
- (C) Shri Jawaharlal Nehru
- (D) Shri L. M. Singhvi

72. परिस्थितीतील प्रारूपावर (ड्रोर) मुख्य वैशिष्ट्य आहे.

- (A) गुणात्मक
- (B) क्रमात्मक
- (C) समाधानात्मक
- (D) संख्यात्मक

73. सामुदायिक विकास कार्यक्रमाचा अभ्यास करण्यासाठी, 1956 मध्ये योजना आयोगाद्वारे कोणाच्या अध्यक्षतेखाली अभ्यास गटाची नियुक्ती करण्यात आली होती ?

- (A) श्री अशोक मेहता
- (B) श्री बलवंतराय मेहता
- (C) श्री जवाहरलाल नेहरू
- (D) श्री एल. एम. सिंगवी

74. Which committee recommended PESA Act (Panchayat Extension to Scheduled Area) ?

- (A) B. D. Sharma Committee
- (B) Second ARC
- (C) M. M. Punchi Committee
- (D) Dileep Singh Bhunia Committee

75. Jan Dhan Yojana is a national mission to help BPL people in getting :

- (A) Employment
- (B) Education
- (C) Finances for small business
- (D) Access to various financial schemes

74. कोणत्या समितीने पेसा (PESA) कायद्याची शिफारस केली ?

- (A) बी. डी. शर्मा समिती
- (B) दुसरा प्रशासकीय सुधारणा आयोग
- (C) एम. एम. पंची समिती
- (D) दिलिप सिंग भुनीया समिती

75. जनधन योजना हा गरीबी रेखेखालील लोकांना खालील बाबीत मदत करण्याचा राष्ट्रीय कार्यक्रम आहे :

- (A) रोजगार
- (B) शिक्षण
- (C) लघू व्यवसायाना सहाय्य
- (D) वेगवेगळ्या आर्थिक योजनाची रूजूवात

AUG - 21315/III

ROUGH WORK